

Posebne številke:
Navadne Din 1,-
ob nedeljah Din 1.50.

"TABOR" izhaja vsak dan, razen
nedelje in praznikov, ob 18. uri
datum naslednjega dne ter šteje
mesечно po št. D 12.50, za ino-
skupno D 20.50, dostavljen na dom
D 14,-, na izkaznice D 12.50.
Izdati po dogovoru.

Naroča se pri upravi "TABORA",
MARIBOR, Jurčičeva ulica št. 4.

Poslilna plačana v gotovini.

TABOR

Knjižnica liceja

Posebne številke:
Navadne Din 1,-
ob nedeljah Din 1.50.

UREDNIŠTVO se nahaja v Mar-
iboru, Jurčičeva ul. št. 4, I. nad-
stropje. Telefon interurb. št. 270.
UPRAVA se nahaja v Jurčičevi
ulici št. 4, pritličje, desno. Tele-
fon št. 24. — SHS poštnoštevilni
razred št. 11.782.

Na naročila brez denarja se ne
sprejme. — Rokopisi se ne vračajo.

Leto: IV.

Maribor, torek 13. novembra 1923.

Številka: 257.

Rapallo.

Maribor, 12. novembra.

Današnji dan je v knjigi naše svobo-
de črno obrobjen. Komaj prve strani te
knjige so se izpisane in nihče ne ve, kaj
bodo vanjo beležili bodoči rodovi. Sveta
je knjiga naše svobode in ostane sveta
našim zanamcem. Narod živi tudi od pre-
teklosti; narod lista po knjigi svoje zgo-
dovine in vidi zlato zapisane, s krvjo
obležene in črno obrobjene strani. In
obeležene in črno obrobjene strani. In
našji pride karkoli, naš narod bo leto za
letom obrnil najstarejše strani — naj-
manj bo dovoljen izraz, ki je bil ravno
Italiji svet in ki ga je Italija v letih
1918—1923 oskrnila: strani našega risor-
gimenta. In bo videl, da med 28. oktob-
rom in 1. decembrom leži črno obrobje-
ni 12. november z napisom: Rapallo.

Kaj pomeni ta dan in kaj je Rapallo, ni
treba razlagati. Zavest, da je na tej
strani naše zgodovine črni rob, prehaja
že v mlade otroške duše, da jo ponesejo
v nove rodove. Boletina je ta zavest. Zo-
pna je, kakor spomin, da te je prevaril
in oropal človeka, ki si ga cenil kot vzor-
človeka. Mi nismo videli v Italijanih
narodov, obdobja pa smo njih
duhovne velikane, njih slavno preteklost
in tolikokrat opevano lepoto njih domo-
vine. Ali narod blesteče preteklosti in
svetovnega imena je imel drznost, da
se izvrši grobo nasilje nad narodom, ki
se ni mogel braniti in čigar krik je bil
znanjem svetu nerazumljiv. Elegan-
ten zločinec, tat v fraku in rokavicah...

Dovolj je. Italija je danes razgaljena
pred nami v vsej nagoti. Med njo in na-
šim narodom ni več sporazuma, kajti
Italijani so podedovali nemško »rasno
teorijo« o — Herrenvolku in Sklaven-
volku. Mi smo barbari, zato pa naj bomo
izročeni rafiniranemu vivisekcijam naroda
dvatisočletne kulture! Ne, nismo barba-
ri, kakor ni Mussolini, mož Dantejevega
Michelangelovega, Mazzinijevega
duha! Kljub večstoletni nesamostojnosti
gradimo lastno kulturo, lastno civilizacijo,
povzemajoč iz rezervarja vsega
človeštva to, kar je bilo ustvarjeno za
človeštvo in povzemajoč iz lastnega na-
roda divne kulturne vrednote. Naša zemlja
je bila straža pred durmi Italije in
srednje Evrope. Da se niso turški navalni
odboji ob črni zid jugoslovanskih ju-
makov, ali si ne bi Turki ogledali tudi
Italijo in zapadneje dele Evrope? Ali
ne bi nova barbarska poplava zalotila
Italijanov v dobi cvetoče civilizacije, za
časa renesance? Toda mi, potomci ne-
imenovanih junakov, ki so se skozi sto-
letja rodili in umirali zgolj za to, da
branjajo prehode iz iztoka na zapad pred
novimi poplavo orientalskih narodov, mi
smo danes barbari. Naše barbarstvo ob-
stoja v tem, da branimo oni isti princip
nacionalne svobode in ujedinjenja, ki je
prevaril Italijo iz razkosanih delov, ki je
prevaril jug s severom in strnil razna ple-
mena v eno politično in kulturno narod-
nost. Mi se borimo zoper negacijo tega
principa. Italija odreja delu našega na-
roda tisto svobodo, ki jo sicer zahteva
na najmanjši del lastnega naroda. Bori-
mo se zoper laž in zabratno imperijali-
stično nasilje, zakrinkano z maslo ble-
steče kulture!

Danes, ob tretji obletnici »sporazu-
ma« v Rapallo, ki je bil enak »sporazu-
mu« med Thierryjem in Mottkejem, nam
je morajo Italijani navedati več povedati.
Danes govorimo mi samemu sebi. Ni le-
gno, prav tako razgovor. Premalo se še pozna-
mo, preveč nas je ločila preteklost. Za-

Nedelja brez polit. dogodkov v Beogradu.

Beograd, 12. novembra. Tekom več-
rašnjega dne se ni zgodilo v političnem
življenju nič posebnega. Ministrski
predsednik Pašić je sprejel ministra no-
tranjih zadev, ki mu je poročal o vpra-
šanjih, tičočih se njegovega razvoja. V
ministrstvu zunanjih zadev ni bil nihče

sprejet. Pomočnik zunanjega ministra
Panta Gavrilović se je mudil v uradu
kratkot časa, da je dešifiral brzojavke
o poteku dogodkov v Nemčiji. Kakor je
soditi, ni dobila vlada nikakih posebnih
poročil, ki se ne bi njemale s časopisni-
mi glasovi.

Zoper znižanje uradniških draginskih doklad.

Sklepi odbora uradniškega udruženja.

Beograd, 12. novembra. Odbor
Udruženja državnih uradnikov je včeraj
ves dan izdeloval definitivne sklepe o
rešitvi uradniškega vprašanja. Člani od-
bora so bili soglasni v tem, da draginjske
doklade ne smejo biti znižane. Od-

bor ne bo zahteval povišanja doklad,
pač pa bo stavil plenumu predlog, da
naj se dela na to, da ostanejo doklade na
dosedanj višini. V tem smislu bo pred-
ložena finančnemu odboru posebna peti-
cija.

Razprava v vladi o tiskovnem zakonu.

Beograd, 12. novembra. Ministrski
komite, sestavljen od ministrov Trifu-
novića, Janjića, Srekića, Perića in Koji-
ča, je začel debato o tiskovnem zakonu.
Kakor izgleda, so ministri precej naklo-
njeni, da spremenijo prvotni načrt po

zahtevah in željah Udruženja Jugoslov.
novinarjev. Sicer pa ostane vprašanje
odprto, ker je največ odvisno od razpo-
loženja in sklepov v plenumu minist-
skega sveta.

Zahteve zveze uradniških organizacij.

Beograd, 12. nov. Centralni odbor
Zveze uradniških organizacij je imel
včeraj plenarno sejo, v kateri se je vr-
šila končna debata v resolucijah glede
uradniškega zakona in navedbe o razvr-
stitvi uradništva. Seja je trajala ves
dan do druge ure ponoči. Končno so bile
sprejete resolucije, v katerih se glasi
med drugim:

Po večdnevni debati o uradniškem
zakonu, ki je povzročil ogromno nezado-
voljstvo, se je sklenilo: Konferenca zah-

teva, da se izplača uradništva na račun
doklad po novem zakonu enomesečna
plača iz kredita 500 milijonov dinarjev
tako; draginjske doklade za žene in o-
troke se ne smejo na črtati ne znižati;
draginjske doklade za vpokojence se
morajo od 1. okt. t. l. zvišati za 100 odst.;
kronske pokojnine se morajo spremeniti
v dinarske; navedba o razvrstitvi urad-
ništva se mora spremeniti v duhu pred-
logov, ki jih je stavila zveza uradniških
udruženj.

Ureditve cerkvene jurisdikcije v Jugoslaviji.

Beograd, 12. novembra. Iz Rima
poročajo, da je Vatikan simpatično spre-
jel poročilo našega poslanika pri Vati-
kanu dr. Smolake glede ureditve teri-
torijev škofijstva naše države, ki so se-
gale v svojo jurisdikcijo v naše ozem-

lje. Vse župnije, ki leže v naši državi in
ki prihajajo v tuje škofije, pripadejo po
tej ureditvi pod jugoslovanske škofije.
Gre predvsem za kraje v Sloveniji, zla-
sti Prekmurju, Bački, Banatu in Slavo-
niji.

Zopet politični uboj v Sofiji.

Sofija, 12. novembra. Tu se je zo-
dil nov politični uboj, katerega žrtev je
bivši minister v Stambuljskem kabi-
netu Tuparinov, pristaš zemljoradniške
stranke. Bil je v zaporih izven Sofije,

včeraj pa so ga hoteli z eskorto prepelja-
ti v Sofijo. Med potjo pa je skušal po-
begniti. Vojaška patrulja je streljala
nanj in ga ubila.

Priprave za republiko na Grškem.

Ateene, 12. novembra. Republikanci
so odločeni, iti legalno pot v svrhu vpo-
stave republike in so zato predlagali pol-
kovniku Plastirasu, da se odloži plebi-
seit za čas po volitvah pod pogojem, da
se kratka takoj odstrani in se proglasi
prestop za vakanten. Ker je s tem delo-
ma tudi vlada sporazumna, bo pozvala
kralja, naj se umakne prostovoljno, do-

kler ne bo znan izid. General Kondilik
je izjavil, da hoče republiko predvsem
zato, da se da zadoščenje Franciji, kate-
ro je sedajna dinastija razžalila. Pri-
pomnil je, da so vse male države mnenja,
da je za njihovo varnost potrebno, se
bližati Franciji, ki je edina zaščitnica
njih samostojnosti.

DEMOKRATIJA ZOPET IZŠLA.

Beograd, 12. novembra. Danes je iz-
šla prva številka obnovljenega glav-
nega organa demokratske stranke »De-
mokratia«. V uvodniku kritizira pred-
sednik demokratske stranke in kluba,
Ljuba Davidović, pod naslovom »Vlada
dela« poslovanje vlade v notranji in zu-
nanji politiki.

BUNJEVAČKO-SOKAČKI KONGRES.

Beograd, 12. novembra. Glasom po-
ročil iz Sombora se vrši kongres stranke
Bunjevcev in Sokcev dne 18. tm. v Som-

boru. Vsi bunjevački intelektualci so po-
zvani, da se kongresa udeležijo.

BORZA.

Zagreb, 12. nov. Pariz 482.5—487.5,
Švica 16.20—16.30, London 380—382.5, Du-
naj 0.1210—0.12225, Praga 250—251.5, Mi-
lan 378—380, Newyork 86.25—86.75.

Curška borza radi praznika v Švici
danes ni postojala.

radi tega pogrešamo v naši državni pov-
litiki tisto močno linijo, ki bi dajala tuj-
cem zavest, da je naša država močna in
nezlomljiva, da se naš narod ne ukloni
tuji sili! Mi ne moremo uveljaviti pred
drugimi prestiža jugoslovanske države,
dokler smo na znotraj razcepljeni in spr-
ti do absurdnosti. In dokler ne moremo
tega, ima Italija s svojo močno, energič-
no in nacionalno vlado velik prestiž na-
d nami in večji ugled po svetu. Naši di-
plomatje so marsikatero nalogo rešili
polovičarsko ali pa je sploh niso rešili.
Naše vlade niso vodile napram Italiji ta-
ko enotno in jasno politiko, kot jo vodi
Italija nasproti Jugoslaviji. Srbi niso
znali izkoristiti vojaških zmag, Hrvatji
in Slovenci pa niso znali uživati sadov
politične svobode. Naš notranji problem
je bil tedaj velikega pomena za rešitev
zunanjih problemov, zlasti še odnosajev
z Italijo.

Naš narod je dobil — kdove odkod,
morda od Italijanov? — slabo razvado,
da je v besedah večji in odločnejši nego
v dejanjih. V besedah smo bili zakleti
sovražniki Italijanov, v dejanjih pa smo
pokazali premalo zavednosti in tudi pre-
malo energije, da bi mogli nasprotniki
naše besede smatrati za resne. Spomnimo
se le naših gospodarskih stikov z Itali-
jani. O tem je bilo povedano dovolj.
Spomnimo se, koliko sredstev smo dali
našim narodno-obrambnim organizaci-
jam. In kaj so storili predstavitelji naše
kulture, naše znanosti in umetnosti, da
bi zapadnemu svetu dopovedali, da je
Italija v anektirani Julijski krajini na-
silnejša in brutalnejša nego je bila
Nemčija v Alzaciji-Loreni!!

Povdarjamo ponovno: odslej ne go-
vorimo z Italijani in Italijo, da se nam
godi narodna krivica. Govorimo s sa-
mimi seboj. Utrjujmo, jačajmo državno
misel, nadaljujmo delo risorgimenta. To
je pomagalo Italiji, to bo prihodnja de-
setletja ogromnega pomena tudi za Ju-
goslavijo! Notranji sporazumi in zunanji
nesporazumi z nasilneži in imperialisti
— to naj bodo smernice našega državne-
ga razvoja! In neizogibno mora priti
dan, ko bo Rapallo v knjigi naše svobo-
de izgubil črni rob in postal izhodišče k
mirnemu in srečnemu razvoju vsega u-
jedinjenega naroda!

Politične vesti.

* Iz proračuna prometnega minist-
stva. Celokupni proračun prometnega
ministrstva znaša 1.151.137.568 D rednih
in 915.552.432 D izrednih izdatkov. Med
izredne so stavljene tudi krediti za grad-
njo nekaterih projektiranih žel. prog.
Za progo Murska Sobota—Ljutomer—
Ormož je dovoljen izredni kredit 27 milij.
din. Ministrstvo pošte in brzojava iz-
kazuje 365.074.165 D rednih in izrednih iz-
datkov. Od tega je 2.500.000 D namenje-
nih za izgradnjo brezžičnih postaj v
Ljubljani, Zagrebu, Splitu, Kotoru, Pod-
gorici, Novem Sadu, Nišu in Skoplju.
(Kaj pa Maribor? Ali nas bodo zopet na-
samarili?? Op. ur.) Za razširjenje tele-
fonskega omrežja v Ljubljani in Mari-
boru je določen izredni kredit v znesku
1 milij. Din.

* Naš tržaški konzul v Beogradu. Naš
tržaški konzul g. Rašić je v soboto pri-
šel na poziv vlade v Beograd in je te-
kom nedelje poročal dr. Ninčicu o prega-
njanju našega elementa v Istri in Ju-
ljanski s strani Italije.

* Politično in gospodarsko društvo za
Slovence na Koroskem ima 22. tm. ob
10. uri dop. izredni občni zbor v Celovcu.
Na dnevnem redu je poročilo o volitvah
in volitve poveza odbora.

Mariborske vesti.

Maribor, 13. novembra 1923.

DANES ZVEČER V GLEDALIŠČU!
Kakor znano, se vrši nočoj v Narodnem gledališču proslava tužne rapalske obletnice. Vrši se na kulturni način, dasi smo v očeh Italije barbari: s petjem, godbo, recitacijami in predavanjem! Program je na dostojni višini in bo nudil tudi umetniški užitek. Naša nacionalna dolžnost je, da napolnimo gledališče! Jugoslovanska Matica nas kliče k nacionalni manifestaciji v našem kulturnem hramu! Pokazimo na dan rapalske obletnice, da se bomo s kulturnim in nacionalnim delom razvili v napreden narod, čigar država bo strela nasilniški meč Italije!

Predavanje o Koroški. Jugoslovanska Matica je priredila včeraj v mestnem kinu predavanje o Koroški s sklopitimi slikami. Predaval je g. prof. dr. Kotnik. V soboto se vršilo predavanje za mladino v natisčeno polni dvorani. Za včerajšnje predavanje pa je bilo premalo zanimanja. Pogrešali smo onih, ki so hipernarodnjaki v besedah in bi hoteli že kar jutri poslati na Koroško nekaj stotnih Macedoncev in Bosancev, toda pri podrobnem nacionalnem delu jih ni videti. Ko je treba že za narodne časti napolniti dvorano, ko je treba pred obletnico Rapalla podpreti Jugoslovansko Matico — najvišja vstopnica je iznašala komaj 5 D — je stalo pred kinom sramotno nizko število zanimancev. Mnogi, ki se zaklinjajo, da bodo osvobodili Koroško, je niti ne poznajo; se na slikah jih ne zanimajo. Tužna nam majka! — Predavanje je otvoril predsednik tukajšnje podružnice Jug. Matice g. prof. Ribarič in se v toplih besedah spominjal naših velikih nacionalnih dolžnosti. G. dr. Kotnik je uvožna očitla tudi zgodovino Koroške. Slike so bile dokaj jasne in so kazale lepoto koroške Slovenije.

V imenik kazenskih zagovornikov je vpisan dr. Jos. Novak, odv. kandidat v Mariboru.

Obrotniški shod, ki se je vršil dne 11. tm. v hotelu Kosovo, je otvoril predsednik Slov. obrt. društva g. Fran Novak. Obrotniško poročilo o povišanju davkov in točnejših vzrokov za povišanje je podal delegat Trg. in obrtniške zbornice g. Zavar. Govorili so še gg. Džamonja, Glaser, Beranič, Horvat in dr. G. Džamonja je ponovil svoj že na sestanku 18. sept. tl. sklenjen predlog o sklicanju velike skupščine v Beograd, kjer naj bi vsi priobitni krogi proti neopravičenemu in krivičnemu obdavčenju Slovenije odločno protestirali. O važnem in zanimivem sestanku, ki je bil izredno dobro obiskan, prinesemo še natančnejše poročilo.

Udruženje jugoslovanskih narodnih železnikarjev (Zveza), podružnica Maribor, sklicuje za četrtek dne 15. tm. ob 20. uri v Veliki dvorani Narodnega doma javno društveni shod. Poroča g. Rade Jančević, tajnik centralnega odbora iz Beograda.

Slovensko trgovsko društvo priredi v torek dne 13. tm. ob 20. uri v restavraciji Naodnega doma sestanek, na katerem bodo tajniki Trgovske in obrtne zbornice g. Mohorič poročal o osnutku in predlogih za trgovsko pogodbo z Avstrijo. Vabimo vse interese tudi iz obrtniških in industrijskih krogov, da se tega sestanka udeležijo ter pripravijo ev. lastne predloge.

Klerikalna satisfakcija učitelju pred sodiščem. Mariborska »Straža« je že dolgo v najgorostnejših psovkih napadala nadučitelja g. Knafliča v Radvaču pri Mariboru. G. Knaflič je ponovno hotel zadoščenje za neosnovane napade pri odgovornem uredniku posl. Pušenjaku, ki ga je pa napotil na fiktivnega urednika duhovnika Goleca. Ta pa je seve odklonil zadoščenje in g. Knaflič se vrnil v redakcijo »Straže«, kjer je ta napotil sodno pot proti Golecu. V »Straži« so seve sledile nove, še grše psovke. Zadnji izpad si je Golec privoščil še v predzadnji »Straži« tek pred razpravo, ki se je vršila te dni. Že poprej so bile pri razpravi, pri kateri se je hotel Golec s nastopom dokazati resnice rešiti s pomočjo Slomškarice Z. Neposredno pred zadnjo razpravo, ki kateri je bilo za priče političano vse učiteljstvo iz Rad-

vani, pa je Golecov zastopnik uvidel brezupnost zmage ter ponudil poravnavo s preklicem ter obžalovanjem žalitev. G. Knaflič je pokazal vskljub temu, da ga je »Straža« še tik pred razpravo ponovno oblatila, velikodušno moralno višino in nasprotniku odpustil. Zastopnik Goleca je v imenu svojega klijenta vse žalitve preklical in obžaloval ter se zavezal plačati vse stroške.

Razprava dr. Lajšič contra dr. Pfeifer se bo menda v kratkem nadaljevala v Mariboru, ker okrogno sodišče ni našlo razloga za od Pfeiferjevega zastopnika dr. Müllerja zahtevano odklonitev sodnika Vrable, ljubljansko deželno sodišče pa ne za delegacijo celjskega ali ljubljanskega sodišča.

Nad 300 mariborskih otrok nima obleke in obnivala za zimo, polovica izmed njih nikakega perila. Da se vsaj nekoliko pomore toliki bedi, prosi podporno društvo za revne učence, naj blagovoli občinstvo tudi letos oddati članarino, ki se bo pobirala prihodnje dni, osobito pa še gg. veleobrtnike in trgovce za dobrohoten dar v blagu, ki je najbolj društvu dobrodošel. Do zdaj so naklonile društvu tvrde: Freund usnje za 20 parov, Hoffmann Blecha za 10 parov čevljev, Schonsky-Löbl 20 m platna, Šočtar in Ihl-Kühn po 10 m blaga za obleko, Doctor in drug 200 D. Velikodušnim dobrotnikom izreka najtoplejšo zahvalo društveno vodstvo.

Hotel Kosovo. Vsako soboto koncert. Podaljšana policijska ura. Izvrstna stara in nova vina. Dnevno čevabčiči po 1 D, različni po 3 D.

Priporočljiva pot do lastnega doma. Prejeli smo: Čimdalje hujša denarna in stanovanjska kriza postaja tudi pri nas praktično iznajdljiva v iskanju odpomoci. Vzglede zlasti v Zagrebu je pokazal kot praktično in izvedljivo pot: porazdelitev bremena na gotovo število interesentov in predpogoj gradbeno delo v lastni režiji po lastnih cenah. Slični načrt skuša sedaj izvesti tudi Kreditna in stavbna zadruga »Mojmir« v Mariboru. Eden v zadrugi včlanjenih gradbenikov je zadrugi ponudil po lastni režiji ceniti zgradbo malostanovanjske hiše, ako gotovo število članov (ki tvorijo konzorcij za se) vplača ozi. garantira za primerno delež in ako tudi zadruga kot taka prevzame preskrbo materiala in stavbišča. Na tak način najceneje zgrajena hiša se takoj proda. Z izkupičkom (ki ostane primerno obrestovan in zagurana last konzorcija) se takoj zopet prične z zgradbo druge stavbe itd. Ker je tako ponudbo stavil še mlad podjeten zidarski mojster in šteje zadruga 60 članov, med katerimi so tudi največja gradbena podjetja, je pričakovati, da temu vzgledu slede še drugi. V četrtek 15. tm. ob 20. uri se vrši v restavraciji »Kosovo« prvi tozadevni sestanek, katerega se poleg članov zadruge lahko udeležijo tudi vsi, ki se zanimajo ali za tak konzorcij ali pa ki reflektujejo na stanovanje v tako zgrajenih hišah. Priporočiti je še, da je ta projekt z ozirom na občutno pomanjkanje gotovine tem preje izvedljiv, čim več članov se združi v tak konzorcij in da so tudi deleži sigurnejši kakor v bankah.

Usmiljenim srcem Maribora! Tukaj živi v skrajni bedi in pomanjkanju Filip Zorec, ki se je lansko leto pri nekem transportu kot spremljevalec vagonov ponesrečil. Dobil je pretres možganov in postal vsled tega trajno delanemožen. Oba se tem potom na usmiljena srca za milodare, bodisi v denarju, obleki in živilih. Darove sprejema iz prijaznosti ga. Marinič v Mariboru, Kacijančeva ulica 17.

Kultura in umetnost

G. dr. Glonar in »Studijska knjižnica« v Mariboru.

G. Dav. Žunkovič, vodja »Studijske knjižnice« v Mariboru, nam je poslal odgovor na članek »Knjižne redkosti«, ki ga je spisal v »Slovenec« z dne 4. tm. g. dr. J. A. Glonar, Bibliotekar ljubljanske knjižnice, ki se rad obregne ob vsaki pojav, ki ni natanko po njegovem okusu, je napadel Studijsko knjižnico, ker je objavila prošnjo, da bi ji kak mecen nabavil Ptolomejev atlas, ki ga nekdo prodaja za 3000 D. G. dr. Glonar je na-

čelno zoper to, da bi provincialna knjižnica zbirala knjižne redkosti.

Ker je odgovor g. Žunkoviča objavil že drugi mariborski list, ga ne bomo ponavljali, beležimo pa zadnji odstavek, ki bo zanimal tudi široko javnost:

»Iz članka«, piše g. Žunkovič, »je videti, da bi bil dr. Glonar najrajši, če bi provincialna knjižnica zbirala stare koledarje, molitvenike, čokoladne etikete in podobno robo; knjige, ki imajo vrednost, pa bi spadale edinole v glavno mesto! Mi pa moramo naglasiti, da je važno ravno to, kar dr. Glonar v svoji nevednosti ali vsled pomanjkanja vestnosti najbolj devlje v nič: stara knjiga zanimive vsebine je danes morda najboljša in najvarnejša naložitev kapitala, ker vrednost take knjige postaja avtomatično od dne do dne večja, zakaj takih knjig je vedno manj. Če pa je g. dr. Glonar nasprotnega mnenja, tedaj je na svetu precej osamljen.«

Kolikor vemo, se ni doslej še nihče javil, ki bi omogočil »Studijski knjižnici« nakup Ptolomejevega atlasa, dragocene knjižne redkosti, ki je nima nobena naša knjižnica. Upamo, da se vendarle kdo oglasi, sicer bo atlas romal mimo Jugoslavije ali pa čez morje v Anglijo ali Ameriko.

x Verdi-Traviata. Pri sobotni repriji je nastopil v vlogi Alfreda prvič g. Skrivanič, tenor zagrebške opere. Njegov organ je izrazil liričnega značaja ter odgovarja tudi vlogi, ki jo je pel. K temu je dokaj mehak, gibek, v višini pa manje izdaten. To je bilo najbrže vzrok večkratnega padanja v intonaciji, tako da smo doživeli občutljiva nesoglasja v dvospevih in ansamblu. Pevec pa je pri kupljivega nastopa; imel je eleganten kostum ter skrbno in okusno pripravljeno masko. Njegova jasna izgovorjava je uplivala kar najugodnejše; služila bi naj v posnemanju. O večini drugih vlog ni poročati bistveno novega. G. Gromov bo moral intenzivno šolati svoj glas, ter posvečati igri, kakor tudi mimiki kar največjo pažnjo; sedaj je še vse diletantsko. V vlogi, ki jo je že zastopal tri ali štirikrat, bi pričakovali že kak napredek. V zadnjem poročilu smo omenili tudi željo glede šminkanja. Ničesar se ni ukrenilo, kar bi kazalo na izboljšanje. Marqu. de Obigny je imel bel obraz, kot bi ga bil potegnil iz moke; ciganke, ki so bile vedno razveseljevala prikazen, so bile namalane, kakor za cirkus, ne pa za gledališče. In tako še več primerov površnosti v šminkanju. Glede vestnosti in natančnosti bi nam v tem oziru služil topot zagrebški gost kot vzgled. H. D.

Nadalje smo prejeli izpod peresa priznanega našega glasbenika: V soboto in nedeljo smo imeli priliko videti in slišati na odru našega gledališča novega gosta. To je bil g. Skrivanič, član zagrebške opere, ki je nastopil kot Alfred v operi »Traviata«. Upravi narodnega gledališča ki je posredovala to gostovanje, moramo biti zelo hvaležni, ker nas je seznanila z umetnikom najboljša kakovosti, katerega bi si želeli kot stalnega člana našega opernega ansambla. Glas njegov je dobro izšolan in sladko doneč, igra živahna in elegantna. Vrh tega je njegova zunanost zelo priključiva. Odličnemu gostu so se pridružili v znani dobri zasedbi vsi drugi sodelujoči solisti. G. Vladimirovna je zopet brilirala. Zbor in orkester dobri, dirigent, ako vedno, izvrsten. Občinstvo, zelo animirano, je dalo izraza svojemu posebnemu zadovoljstvu z močnim ploskanjem pri odprti sceni in na koncu vsakega dejanja.

JDS.

Sestanek JDS v Slov. Gradcu. Za minulo soboto 10. tm. zvečer v Citaniške prostore v Nar. domu sklicani izredni občni zbor krajevne organizacije JDS v Slov. Gradcu se je razvil v lep sestanek naših somišljenikov v Slov. Gradcu in okolici. O političnem položaju je razpravljajal delegat obl. organizacije gosp. Spindler, ki se je dotaknil tudi prečnega vprašanja uradniškega zakona, davčnih vprašanj, uvedbe oblastne samouprave itd. Razvila se je živahna debata zlasti o vprašanju samouprave in raznih gospodarskih zadevah. Krajevna organi-

zacija v Slov. Gradcu bo imela odslej redne sestanke vsako prvo in tretjo soboto v mesecu, na katerih sestankih se bodo pretresala predvsem važna lokalna in okrajna vprašanja, politična, gospodarska in kulturna.

V Dravogradu se vrši dne 2. dec. velik sestanek zaupnikov JDS za prevajalski okraj in istočasno ustanovitev krajevne organizacije JDS za Dravograd Mežo in okolico.

Objave.

§ Podporno društvo za revne učence državne realke v Mariboru ima redni občni zbor v sredo 21. novembra 1923 v posveovalnici državne realke. Sporedi Poročilo odbora in preglednikov za 1922-23, volitev odbora za 1923-24, slučajnosti. Začetek ob 17. uri zvečer. V slučaju neiskupnosti se vrši pol ure pozneje občni zbor pri vsakem številu navzočih članov. — Odbor.

Gospodarstvo.

g Zastoj poštnih paketov na pošti. Notica pod tem naslovom v »Taboru« se v toliko popravlja, da imajo biti uverjenja o poreklu priložena samo tistim iz ali preko Avstrije prišedšim tranzitnim poštno-paketnim pošiljkatvam, ki nosijo opombo »Sendung mit Begleitschein«. Toliko v pojasnilo, da ne bo nesporazumljenja.

g Guverner Narodne banke proti finančnemu ministru. K ekspoziciji, ki ga je podal fin. minister dr. Stojadinović dne 6. tm. v seji glavnega upravnega odbora Narodne banke, se je pojavilo mnogo kritike. Tudi guverner Narodne banke g. Vajfert sam je izjavil, da Stojadinovićev govor ni bil bogve kako dokumentiran in da je le »pobarval« nekatere številke ter ogrdil podjetja, ki jih slučajno pozna. Trdil je med drugim, da so dolgovi države dobavnikom ali izplačani ali pa je izplačilo v toku. Zanimivo bi bilo vedeti, ali smatra dr. Stojadinović za izplačane tudi one industrije, ki so dobile od ministra finančnega gotovine bone, plačljive v obrokih, do 1. 1925. Značilno je pri tem, da teh bonov Narodna banka ne prevzame v lombardiranje. Dalje je dr. Stojadinović proglasil kot neresnične vesti, da država dolguje Prvi hrvaški štedionici 65 milijonov, češ da dolg znaša samo 15 milijonov. Dežansko pa dolguje država Prvi hrvaški štedionici direktno 15 milijonov, brodski tvornici vagonov in lokomotiv, ki je podjetje štedione, 30 milijonov, in raznim drugim industrijskim podjetjem, ki so tudi lasti Prvega štediona, pa krog 20 milijonov. Kakor je videti, se g. fin. minister rad igra s številkami, ki jih skuša prikazati v lepši luči.

g Vinski trg. Trgovina pri nas se še vedno nepovoljno razvija. Izvoza ni, tudi domaših kupcev še vedno malo. Vinogradniki stavijo nade na trgovinsko pogodbo z Avstrijo, če bo znala naša delegacija zavarovati naše interese. Je še veliko starih zalog. Kakovost letošnjega vina je odlična, ponekod prvovrstna (sortna vina brežiške graščine imajo do 27 stopinj sladkorja!). Pri nas v Sloveniji je cena danes 8.50—7 D po kakovosti, v Banatu 1.50 D, v Baranji 3 D.

g Komisija za razgraničevanje s Avstrijo prodaja potom ponovne dražbe, katere se vrši torek 13. tm. ob 9. uri dopoldne v garaži komisije, Maribor, Klavniška ulica (Barake komande mesta) 2 avtomobila, znamke Puch, Tipa VIII. Izključna cena: 1 avto z električnim napravom in Spitzkühlerom 45.000 D, drugi 30.000 D. Kupna svota se ima takoj plačati.

g Pred krahom beograjske »Srpske banke«. Listi poročajo, da stoji tudi beograjska »Srpska banka« pred polomom. Njene delnice so v zadnjih dneh silno padle. Na borzi so se prodajale po 80, a ponujalo se je samo 40 Din. V gospodarstvih krogih ta zavod ni užival posebnega ugleda in noben soliden zavod ni bil s njim v poslovni zvezi.

g Dobava zabojev. Pri upravi državnih monopolov v Beogradu se bo vršila dne 24. novembra 1923 licitacija glede dobave 2000 zabojev iz mehkega lesa. Predmetni oglas z natančnejšimi podatki je v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani interesentom na vpogled.

Pierre Loti:

Azijada.

(Dalje.) (25)

V eni izmed prvih noči, ki sva jih preživela v samotni ejubski hiši, je naju prestrašil ropot, ki je dozdevno prihajal od stopnic. Obema se je zazdelo, da slišiva pred durmi krdele džinnov ali mož v turbanih, vzpenjajočih se po črvavih stopnicah z nabasanimi puškami in jatagani. Bati se nama je bilo vsega, prav vsega in nisva se tresla brez vzroka...

Ropot se je oglasil znova, topot nekoliko razločnejši in manj grozovit, hkratu pa tako značilen, da ni bilo več dvoma: »Sičani!« (Miši!) je rekla s smehom in se umirila docela...

Zares: stara bajta jih je bila polna in po noči so se vršile v teh prostorih prave pravcate bitke.

»Čok sičau varsenin evde, Lotim!« Je pravila večkrat. (V tvoji hiši je mnogo miši, Loti!)

Zato mi je nekega večera prinesla v darilo mladega Kedi-beja.

Iz Kedi beja (gospoda mačka), se je pozneje razvil ogromni, zelo impozantni maček. Tistikrat je bil star šele mesec dni. Bila je to majčketa, rumena kroglica z velikimi, zelenimi očmi in silno požrešna.

Azijada mi je prinesla mačka v žametni, zlato obšiti torbi, kakor jo nosijo otroci v šolo.

Torba je bila njena. Nosila jo je takrat, ko je hodila bosonoga in brez ovoja k staremu šolniku v vasi Caulidži na azijskem bregu Bosporja. Od lekcij starega učitelja je imela malo prida, njena pisava je bila prav slaba; vendar me to ni motilo, da ne bi ljubil ubogo, oblede-

lo torbo, ki je bila tovarišica njene zgodnje mladosti....

Kedi bej je bil tisti večer, ko sem ga dobil, zavil v svilnati robec, ki mu očitno ni ugajal preveč; najbrž mu je bil pretežen.

Azijada, ki mu je napravila zlato vozeni trak, je bila vsa nesrečna nad komično sključeno figuro svojega drobnega ljubljence; kmalu pa se je pridružila mojemu smehu in sva se oba smejala prav od srca.

Tudi to prvo srečanje z mačkom Kedi-bejem je eden izmed drobnih carigradskih spominov, ki jih ne pozabim nikoli.

XLVIII.

»Allah illallah, ve Mohammed resul Allah!« (Ni ga boga razen boga in Mohammed je njegov prerok!)

Dan je enak dnevu. Že stoletja ob isti uri in z istimi glasovi poje muezin isto pesem z minareta džamiije, ki leži v bližini moje starinske hiše. Poje jo muezin na vse štiri strani sveta, monotono ko avtomat in neizprosno ob istem času.

Oni, ki od njih ni ostalo ničesar drugega ko peščica pepela, so jo slišali na tem mestu tako kot mi, ki smo se rodili šele včeraj. In neprekinjeno, tri dolga stoletja se oglašajo sveti koranovski stavek v meglenem svitu zimskega jutra, ob divnem vzhodu poletnega solca, zlivajoč se z drugimi jutranjimi glasovi, ki- kirikanjem petelinov, s prvimi zvoki prebujajočega se življenja. Je to otožni jutranji signal, klicar jutra po neprepani noči, noči ljubezni in razkošja. In takrat se morava raziti, poslavljaje se na hitro roko in v neizvestnosti, ali se vidiva sploh še kedaj. Mogoče je, da naju nekdo naglo izda. Starec se utegne strašno maščevati za Azijadino

prevaro; kdo ve, ali se že jutri ne odigra ena izmed grozopolnih haremskih tragedij, ki je napram njim človeška pravičnost docela brez moči in vsaka tuja pomoč zaman.

Moja draga mala Azijada odhaja, zavita v pokrivalo, ki ga nosijo preproste ženske; pod sivim, grobim plaščem izginijo mladostne oblike njenega telesa, in da je prevara bolj učinkovita, se opira na palico.

Kaik jo vozi v Stambul, kjer se izkrca pri bazarih in izgubi med prihajajočimi okoličani. Gre h Kadidži, kjer si obleče obleko kadume in se ob belim dnevu vrne v harem. S seboj prinese zmirom šopek cvetlic ali kak drugi predmet, da izgleda, ko da se je mudila na trgu...

XLIX.

... Ahmedov obraz je dobil sila važne in slavnostne poteze: podala sva se bila skupaj na tajinstveno pot. On je imel navodila od Azijade, dočim sem jaz prisegel, da ga bom mirno sledil in ubogal.

V ejubskem pristanišču se je jel Ahmed pogajati za kaik, ki bi naju prepelejal v Azur-kapu. Ko je bilo pogajanje končano, mi je dejal, naj vstopim, rekoč:

»Sedi, Loti, peljeva se.«

In sva se peljala.

V Azur kapu sem mu moral slediti skozi umazane, beraške ulice, mimo blatnih, črnih in nesnažnih trgovin s starimi sodi in zajčjimi kožami. Skoraj na vsakih vratih je Ahmed vpraševal po starem Dimitrakiju, dokler ga nisva našla v nepopisno grdi bajti.

Dimitrakij je bil star, razcapan Grk z belo brado in postavo tolovaja.

Ahmed mu je podal papir, ki je na

njem bilo napisano Azijadino ime. Nato mu je dolgo razlagal nekaj v Homerovem jeziku, česar pa nisem razumel.

Starec je potegnil iz umazane skrinje zametek malih šivank, izmed njih je izbral dozdevno najostrejšo. Tajinstveno pot mi je že postajala čudna.

Nato je Grk dejal Ahmedu besede, ki sem jih razumel — toliko grščine je še ostalo v mojem spominu iz za šolskih klopi:

»Pokažite mi, kje.«

In Ahmed je razgrnil mojo srajco, položil prst na levo stran, nad sream...

L.

Operacija je minila brez večjih bolečin in Ahmed je dal »umetniku« desetpiasterski bankovec, ki mu ga je izročila Azijada.

Stari Dimitrakij je izvrševal čudno obrt: tetoviranje. Živel je večinoma od grških mornarjev, ki prav posebno cenijo tetoviranje. Imel je čudovito spretnost vladanja in sigurnost v slikanju črk.

Odhajal sem z majhno skelečo ranico na prsih, ki je nastala od neštevilnih vbodov; te drobne luknjice so se potem ognjile in zapustile za sabo v modri barvi izpisano Azijadino ime.

Po mohamedanskem naziranjju nas spremlja tetovirani del telesa tudi na oni svet.

II.

Loti-Plumkettu

V februarju 1877.

Ah, kako krasna je bila ta noč... Plumkett, kako diven je Stambul!

Ob osnih sem zapustil Deerhound.

(Dalje prihodnjt.)

Mala oznanila.

Instrukcije daje državno izprašani učitelj v vseh predmetih ljudskih ter srednjih šol v slovenskem, srbohrvatskem in nemškem jeziku. Naslov izročiti v upravi lista. 2411 1

V večjem zelo prometnem kraju v bližini Maribora dobijo sedlarji, kovači in kleparji stanovanja in delavnice z uporabo vira in polja ter prosta drva proti zaračunavanju dela. Ponudbe pod št. 527 na upravo »Tabora«. 2408 2-2

Zaradi selitve dobro ohranjeni glasovir po ceni na prodaj. Poštno poslopje, II. nadstropje. 2529 2-1

Skoraj novo pohištvo se prodaja. Pohištvo se pri Zupanc. Wilsonova ul. št. 13. 2534

Vdova z lastnim posestvom, pridna gospodinja, želi znanstvo z poštenim gospodom, gostinčarjem ali penzionistom v starosti do 50 let. Ponudbe pod št. 2430 na upravnistvo »Tabora«. 2533

Skoraj nova ženska kratka suknja se ceno prodaja. Naslov pove uprava. 2528 3-2

Drva, premog, oves, koruza, opako, trgovsko opravo, voz, živalni stroj, avto prodaja Andrej Oset, Aleksandrova cesta 57. telefon 88. 2408 4

Dve lepo meblirani sobi z elektr. lučjo se oddajo za 2 soledna gospoda do 1. decembra. Ob železnici 8/1. nad. 2410 2

Nepozabni naročnino!

Perilo za pranje se vzame na dom po znani ceni. — Vprašati pri Mariji Skrbine, Strossmayerjeva ulica 3.

Prodaja po 15% znižanih cenah

traja še do 30. novembra t. l.

V lastnem interesu vsacega je, da si pred nakupom ogleda veliko izbiri v

modni trgovini

J. Karničnik

Maribor

Gosposka ulica 15.

H koncu leta ponudi

UREJEVALCE ZA PISMA SISTEM »INDUS«

prvovrstna izvršitev, patentna zapornica, izvrstni izdelek,

TRGOVINA S PISALNIMI STROJI LEGAT.

Maribor, Slovenska ul. 7, tel. 100

Zahtevajte ponudbo, pri večjem nakupu popust!

Dražba:

Dne 16. novembra 1923 dopoldne ob 11. uri se bo vršila pri okrajnem sodišču Maribor soba št. 27 dražba zemljišča vl. št. 73 k. o. Sv. Miklavž (na Dravskem polju).

Zemljišče obstoji iz stavbenih parcel št. 14/1 hiša št. 26 v Sv. Miklavžu in št. 14/2 gozdarsko poslopje, iz vrtov 5 a 95 m², njiv 7 ha 30 a 88 m², travnikov 78 a 47 m², gozdov 3 ha 85 a 93 m².

Izklicna cena znaša K 235.496.—. Ostali dražbeni pogoji se lahko vpogledajo pri okrajnem sodišču Maribor soba št. 26. 3-2 2415

P
U
H

in 2414

perje

po nizkih cenah vedno v zalogi pri tvrdki
K. Worsche, Maribor
Gosposka ulica 10

Zamenjava stanovanja. Stanovalnica, obstoječa iz sobe in kuhinje, parket, električna rasvetilna, prtilice, sredini mesta, se zamenja s stanovanjem z dvema sobama in kuhinjo. Vprašati: Sodna ulica št. 95. vrata 2.

Pristopajte k Jugoslovnski Matici.

Podpirajte Jugoslovnsko Matico!

Izšel je ročni

Zemljevid slov. ozemlja

v merilu 1:600.000, priredil ravnatelj učiteljske Matije Pirc, risal učitelj Slavoj Dimnik, tisk, litografija in založba Mariborske tiskarne d. d. Maribor. Zemljevid je izvršen v štirih barvah in obsega vse ozemlje, na katerem bivajo Slovenci, ter je namenjen predvsem šolski mladini. Cena Dina 10.—.

Naročuje se pri

Mariborski tiskarni d. d.

Opozarjamo cenjeno občinstvo, da traja prodaja po

15% znižanih cenah

še do 30. novembra. Priporočamo vsakomur, da si pred nakupom ogleda veliko zalogo in izrazi izredno nakupno priliko

v manufakturni in modni trgovini Mastek & Karničnik, Maribor

16 Glavni trg 16

2531 5-1